

REGIONAL: Porovnávací analýza regionálnych politík vzdelávania dospelých

Partneri projektu:

Niedersächsischer Bund für freie Erwachsenenbildung e.V. (NBEB), Nemecko

Ministerstvo hospodárstva, Maďarsko

Associazione per lo sviluppo dell'industria nel Mezzogiorno (SVIMEZ), Taliansko

National University of Ireland Maynooth (NUIM), Írsko

Regional Economic Development Agency for Sumadija and Pomoravlje (REDASP), Srbsko

IDP European Consultants, Taliansko/Belgicko

Academia Istropolitana Nova (AINova), Slovensko.

Cieľom projektu REGIONAL je porovnať politiky vzdelávania dospelých (VD) za účelom pomôcť tvorcom tejto politiky na regionálnej úrovni v rôznych častiach EÚ. Pomoc sa týka efektívnejšej tvorby, implementácie a tiež financovania tejto politiky.

www.regionalproject.eu

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie.
Tento dokument reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tomto dokumente.

Projekt REGIONAL:

Zhrnutie a kľúčové zistenia porovnávacej analýzy

Porovnávacia správa konsoliduje zistenia vyplývajúce z profilov krajín, ktoré vypracovali jednotliví projektoví partneri pre Írsko, Maďarsko, Nemecko, Slovensko, Srbsko a Taliansko. Partneri prijali spoločný metodologický prístup pre primárny aj sekundárny výskum, analýzu a vyvodenie kľúčových zistení pre súhrn profilov krajín. Správa identifikuje zhodné a odlišné znaky v tvorbe politiky VD v krajinách, ktoré boli v rámci projektu predmetom výskumu. Plné znenia výsledkov analýzy v jednotlivých krajinách sú uvedené v jednotlivých profiloch krajín. Tieto sú k dispozícii na projektovej webovej stránke (<http://www.regionalproject.eu/>) v časti Výsledky/Results. Porovnávacia analýza sa odvíja od zistení z profilov krajín, ktoré konsolidujú špecifické informácie o kultúrnej a politickej situácii v krajine a regiónoch, čo je potrebné pre správnu a zmysluplnú interpretáciu informácií získaných počas rozhovorov a pri štúdiu relevantných dokumentov. Keďže sa tieto informácie už nachádzajú v profiloch krajín, ktoré systematicky a úplne hodnotia všetky dostupné dáta, tieto dokumenty boli použité ako východisko pre porovnávaciu analýzu pre proces tvorby politiky naprieč Európou. Preto tam, kde sú priame odvolania na profil konkrétnej krajiny, je uvedená nasledujúca informácia:

Írsko	(Regional_ie)
Maďarsko	(Regional_hu)
Nemecko	(Regional_de)
Slovensko	(Regional_sk)
Srbsko	(Regional_rs)
Taliansko	(Regional_it)

Partneri projektu REGIONAL sa podujali na náročnú úlohu porovnať postupy pri formulovaní a implementovaní politiky VD naprieč regiónmi a krajinami – takéto porovnanie si vyžaduje identifikáciu spoločných prvkov a praktík v strategickom ponímaní VD miestnymi tvorcami politiky a ich premenu na akcieschopné programy ako aj ich financovanie.

Potreba takéhoto porovnávania vyplýva z európskych politických vyhlásení a stratégií (najmä “Pozor na rozdiely: Nerovnosti vo vzdelávaní naprieč regiónmi EÚ”, EK, DG EAC, 2012), ktoré VD stavajú do centra stratégií územného socioekonomického rozvoja. Aby boli identifikované kľúčové prvky tvorby politiky VD, partneri realizovali rozsiahly výskum a analýzu. Výskum sledoval špecifické komponenty troch stavebných kameňov, ktoré tvoria politiku VD – jej formulovanie, implementáciu a financovanie, ako sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Formulovanie	Implementácia	Financovanie
<p>1. Je VD samostatným prvkom vzdelávacej politiky vo vašom regióne?</p> <p>2. Otvorený, trojstranný a transparentný proces konzultácií ako súčasť formulovania politiky</p> <p>3. Tvorba politiky na základe faktov: aké sú "dáta/zdroje informácií" (medzinárodné, EÚ, regionálne) a na základe predchádzajúceho monitorovania a hodnotenia</p> <p>4. Výmena skúseností s inými regiónmi?</p>	<p>1. Implementačné mechanizmy a zainteresované inštitúcie a iní "hráči"</p> <p>2. Typy podporených / implementačných aktivít. Čo podporuje a čo brzdí implementáciu (napr. okolnosti implementácie, inštitucionálny rámec, výkazníctvo a kontrola kvality)</p> <p>3. Aké mechanizmy monitorovania a hodnotenia sa uplatňujú?</p>	<p>1. Aké rozpočtové zdroje sa hlavne využívajú na financovanie aktivít VD v každom regióne (EÚ, národné, miestne)</p> <p>2. Je rozpočtovanie a finančné plánovanie brané do úvahy už vo fáze formulovania politiky VD? Existuje už počas formulovania politiky analýza jej efektívnosti (jej "hodnota za peniaze/value for money") ?</p> <p>3. Využíva sa finančný mechanizmus PPP, ktorý vťahuje do procesu implementácie/ programov a poskytovania služieb v oblasti VD súkromný sektor?</p>

Podrobná porovnávací analýza ako aj profily krajín v rôznych jazykoch sú k dispozícii na webovskej stránke projektu: <http://www.regionalproject.eu/results.php>

Závery porovnávacej analýzy projektu REGIONAL

Porovnávacia správa, ktorá je postavená na výskume, realizovanom v rámci projektu REGIONAL v šiestich krajinách a 21 regiónoch, prichádza k nasledovným záverom:

1. Politika VD je prevažne formulovaná procesom “zhora nadol” (v 5 zo 6 krajín), v ktorom štátne vzdelávacie orgány a / alebo agentúry určujú smerovanie programov VD a úroveň a formy financovania/ zdrojov na podporu týchto programov. Politika VD závisí od toho, ako je formulovaná na národnej úrovni. Inak je to v Nemecku, tu je politika určovaná jednotlivými federálnymi vládami. Všeobecne, politika VD nie je formovaná na miestnej alebo regionálnej úrovni a len v niektorých prípadoch je interpretovaná miestnou alebo územnou administratívou.
2. Vo väčšine krajín stále pretrváva silné prepojenie VD s odborným a druhostupňovým vzdelávaním, teda nie je na regionálnej úrovni rozvíjané oddelene ako samostatne stojace odvetvie.
3. Ciele VD sú predovšetkým ekonomické a sociálne, ale očakávania súvisiace s návratnosťou investícií do VD sa rôznia medzi krajinami, regiónmi a medzi zainteresovanými stranami.
4. Výskum formou rozhovorov zaznamenal, že neformálne a informálne VD je v praxi vysoko hodnotené, ale nie je adekvátne uznávané v rámci samotnej politiky, ani dostatočne finančne podporované.
5. Koncept konzultácií pri formovaní politiky VD je akceptovaný vo všetkých partnerských krajinách, ale proces a metódy zainteresovania relevantných hráčov do procesu konzultácií nie je systematický ani štandardný naprieč krajinami, a v niektorých prípadoch ani v rámci krajiny medzi regiónmi. Ukazuje sa nerovnomerné a len občasné prizvanie stakeholderov VD v záujme získania optimálnych vstupov do tvorby politiky VD.
6. Publikované dokumenty EÚ a OECD sú dôležitým zdrojom podkladových informácií pre formulovanie politiky VD, avšak úroveň informovanosti o nich a ich následné využitie sa líši. Rozdiel v rozsahu zdrojových dát spôsobuje problém pri medziregionálnom a medzinárodnom porovnávaní.
7. Významnejšie využívanie kvalitatívnych a kvantitatívnych dát, ktoré mapujú potrebu a poskytovanie VD na regionálnej a miestnej úrovni, by posilnilo schopnosť VD reagovať na konkrétne potreby, zlepšilo by konzistentnosť, podporilo by kvalitu a zaistilo by lepší súlad s prioritami tejto politiky.

Porovnávací analýza projektu REGIONAL: Zhrnutie kľúčových bodov

Výskumné kritériá	Nemecko	Maďarsko	Írsko	Taliansko	Srbsko	Slovensko
Politika VD je určovaná na regionálnej úrovni	✓	Nie	Nie	✓	Nie	Nie
Dominancia ekonomických cieľov	Nie	✓	✓	✓	✓	✓
VD má samostatné postavenie v rámci politík	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Formálne vzdelávanie je prevažujúcim programom VD	✓	✓	✓	✓	✓	✓
VD má samostatný a jasný rozpočet na svoje financovanie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Profily krajín potvrdili využívanie špecifických zdrojov dát o VD na národnej a/ alebo európskej úrovni.	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Vybrané aspekty tvorby politiky VD na regionálnej úrovni

Konzultácie

Úvod

Nasledujúca tabuľka vychádza z dát vyvođených z odpovedí na otázky týkajúce sa konzultácií. Respondenti odpovedali, či sú konzultácie súčasťou procesu tvorby politiky a ak áno, či majú verejný charakter, predznamenajú vydaním tzv. zelenej knihy. Otázky sa tiež týkali času, kedy sa konzultácie robia a ako často. Tabuľka ukazuje, že vo väčšine prípadov sa konzultácie konajú, ale nie vždy sú sprevádzané aj zelenou knihou. V niektorých prípadoch nie sú odpovede zaznamenané. Dáta ukazujú, že na Slovensku, v Nemecku a Taliansku majú konzultácie pevné miesto, do istej miery aj v Maďarsku. Menej často sa s nimi stretávajú v Srbsku, kde zjavne chýbajú odpovede na tieto otázky. Zatiaľ čo írski respondenti potvrdzujú existenciu konzultácií, nezhodujú sa v odpovediach na otázky týkajúce sa času, kedy sa konzultácie robia ani ich frekvencie.

Krajina/región	Konzultácie		Zelená kniha		Realizácia		Frekvencia	
	áno	nie	áno	nie	Fáza zisťovania potrieb	Politika pripravená, neuzatvorená	Podľa potreby	Ročne
Slovensko								
Slovensko	✓			✓		✓	✓	
Slovensko	✓		✓		✓	✓	✓	
Slovensko	✓		✓		✓	✓	✓	
Slovensko	✓			✓	✓		✓	
Slovensko	✓			✓	✓			✓
Taliansko								
Abruzzo	✓			✓		✓	✓	
Lombardia	✓		✓		✓		✓	
Basilicata	✓		✓		✓			✓
Basilicata	✓		✓			✓	✓	
Basilicata	✓			✓		✓	✓	
Basilicata	✓		✓		✓	✓	✓	
Basilicata	✓		✓		✓			✓
Piemont	✓			✓	✓	✓	✓	
Piemont	✓		BO*		✓	✓		✓
Piemont	✓			✓		✓	✓	
Piemont	✓			✓	✓		✓	
Piemont	✓			✓	✓		✓	
Toskánsko	✓			✓		✓	✓	
Toskánsko	✓			✓	✓		✓	
Toskánsko	✓			✓	✓		✓	
Toskánsko	✓			✓		✓	✓	
Nemecko								
Badensko-Wurtembersko	✓		✓		✓			✓ (Viackrát za rok)
Badensko-Wurtembersko	✓		✓		✓			✓ (Viackrát za rok)
Dolné Sasko	✓		✓	✓	✓			✓ (Viackrát za rok)
Dolné Sasko	✓			✓	✓	✓		✓

Dolné Sasko	✓			✓	✓		✓	
Dolné Sasko	✓			✓		✓	✓	
Sasko-Anhaltsko	✓		✓		✓	✓	✓	
Sasko-Anhaltsko	✓		✓		✓		✓	
Sasko-Anhaltsko	✓			✓	✓		✓	✓
Maďarsko	✓			✓	✓		✓	
Maďarsko		✓						
Maďarsko	✓			✓	✓	✓	✓	
Maďarsko	✓			✓		✓	✓	
Maďarsko	✓			✓	✓			✓
Maďarsko	✓			✓	✓	✓	✓	
Maďarsko	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
Maďarsko	✓			✓	✓		✓	
Maďarsko	✓			✓	✓	✓	✓	
Maďarsko	✓			✓	✓	✓	✓	
Srbsko	-	-	-	-	-	-	-	-
Srbsko		✓		✓				
Srbsko	✓		✓		✓	✓	✓	✓
Srbsko	✓		✓		✓	✓	✓	✓
Srbsko	-	-	-	-	-	-	-	-
Srbsko							✓	✓
Srbsko	-	-	-	-	-	-	-	-
Srbsko	-	-	-	-	-	-	-	-
Srbsko							✓	✓
Srbsko	✓							
Srbsko		✓						
Srbsko	✓				✓	✓	✓	
Írsko	✓							
Írsko	✓							
Írsko	-	-	-	-	-	-	-	-
Írsko	✓							
Írsko	✓					✓		
Írsko		✓						
Írsko	✓					✓		
Írsko	✓			✓	✓	✓	✓	✓
Írsko	✓							
Írsko	✓							✓
Írsko	✓							
Írsko	✓							

BO* - bez odpovede

Účel vzdelávania dospelých

Úvod

Nasledujúca tabuľka poskytuje súhrn odpovedí získaných vo všetkých partnerských krajinách. Otázky smerovali k zisteniu účelu a cieľov VD v jednotlivých regiónoch. Kategórie formálneho, neformálneho a in-formálneho učenia udávajú účel VD, zatiaľ čo kategórie ekonomická, sociálna a kultúrna vypovedajú o cieľoch, ktoré VD sleduje (podľa dotazníka vytvoreného v projekte REGIONAL). Ako je možné vidieť, VD má predovšetkým formálnu formu, menej neformálnu a len výnimočne informálnu. Z hľadiska cieľov sa ukazuje, že hlavnú úlohu zohrávajú ekonomické a sociálne ciele, menej už kultúrne. Úplné znenie jednotlivých profilov partnerských krajín sa nachádza na <http://www.regionalproject.eu/results.php>. V tabuľke sú uvedené názvy partnerských krajín, následne s číslami od 1 do max 12, ktoré označujú jednotlivých respondentov, ktorí odpovedali na otázky projektového dotazníka.

Slovensko	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
1	✓			✓	✓	
2		✓		✓		
3		✓	✓		✓	
4	✓			✓	✓	
5		✓			✓	✓
Taliansko	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
Abruzzo	✓			✓		
Lombardia		✓		✓		
1 Basilicata	✓			✓		
2 Basilicata	✓	✓				✓
3 Basilicata	✓			✓		
4 Basilicata	✓	✓		✓		
1 Piemont	✓			✓		
2 Piemont	✓	✓			✓	
3 Piemont	✓	✓			✓	
4 Piemont	✓		✓		✓	
5 Piemont		✓		✓		
1 Toskánsko	✓					✓
2 Toskánsko	✓	✓			✓	
3 Toskánsko	✓			✓		
4 Toskánsko	✓				✓	
Nemecko ¹	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
1 Badensko-Wurtembersko	✓			✓		
2 Badensko-Wurtembersko	✓			✓	✓	✓
1 Dolné Sasko		✓		✓	✓	✓

¹ Dôraz na formálne VD, ktorý vyjadrili mnohí respondenti, odráža súčasné zameranie politiky druhej šance vzdelávania. Avšak v Nemecku je dôraz inde, väčšina opatrení v rámci VD má character neformálneho vzdelávania.

2 Dolné Sasko	✓			✓	✓	✓
3 Dolné Sasko		✓			✓	
4 Dolné Sasko	✓	✓		✓	✓	
1 Sasko-Anhaltsko	✓					✓
2 Sasko-Anhaltsko		✓			✓	✓
3 Sasko-Anhaltsko	✓				✓	✓
Maďarsko	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
1	✓			✓		
2	✓			✓		
3	✓			✓		
4	✓				✓	
5	✓				✓	
6	✓			✓		
7	✓	✓		✓		
8	✓				✓	
9	✓			✓		
10	✓	✓			✓	
Srbsko²	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
1	✓	✓		✓	✓	
2	✓	✓		✓	✓	✓
3	✓			✓	✓	✓
4	✓			✓	✓	✓
5	✓	✓		✓	✓	✓
6	✓			✓		
7	✓	✓		✓	✓	✓
8	✓	✓		✓		
9	✓	✓		✓	✓	✓
10	✓			✓	✓	✓
11	✓				✓	
Írsko	Formálne	Neformálne	Informálne	Ekonomické	Sociálne	Kultúrne
1	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	✓	✓	✓		✓	✓
3	✓	✓		BO		
4	BO					
5	✓	✓	✓			
6	BO					
7	✓			BO		
8	✓	✓		BO		

² Neformálne a informálne v Srbsku znamená, že nie sú poskytované Ministerstvom školstva, pričom neformálne je certifikované a informálne nie je.

9	✓	✓		✓	✓	✓
10	✓	✓		BO		
11	✓		✓	✓		
12	✓		✓	✓	✓	

Zdroje financovania

Úvod

Nasledujúca tabuľka pozostáva z odpovedí na otázky týkajúce sa zdrojov financovania VD. Zo získaných informácií vyplýva, že financovanie pochádza najmä z verejných zdrojov, a to v kombinácii národných a európskych fondov. Treba podotknúť, že írski respondenti v niektorých prípadoch na otázky o financovaní neodpovedali, čo je zrejme v dôsledku práve prebiehajúcej reštrukturalizácie celej oblasti ďalšieho vzdelávania a tréningového sektora, čo sťažuje identifikáciu konkrétnych zdrojov.

V tabuľke sú uvedené názvy partnerských krajín, následne s číslami od 1 do max 12, ktoré označujú jednotlivých respondentov, ktorí odpovedali na otázky projektového dotazníka.

Krajina	Verejné zdroje	Súkromné zdroje	Druh financovania uvedené v rozhovore	Percentuálne zastúpenie	Poradie
Slovensko					
Slovensko 1	✓		Regionálne Národné Európske(ESF/EU)	5% 45% 50%	3 2 1
Slovensko 2	✓		Európske	100%	1
Slovensko 3	✓	✓	Európske Od zamestnávateľov	100%	1
Slovensko 4	✓		Regionálne Národné Európske(ESF/EU)		3 2
Slovensko 5	✓	✓	Európske (ESF/EU) Od zamestnávateľov	100%	1
Taliansko					
Abruzzo	✓		Národné	10%	2
Lombardia	✓	✓	Regionálne Národné Európske Fondimpresa & súkromné fondy združení zamestnávateľov	10% 43% 47%	3 2 1
Basilicata 1	✓		Regionálne Európske(ESF/EU)	80% 20%	
Basilicata 2	✓		Regionálne Národné	80% (ESF) 20%	
Basilicata 3	✓		Národné Európske(ESF/EU)	10% 90%	
Basilicata 4	✓		Regionálne	80%	

			Európske(ESF/EU)	20%	
Piemont 1	✓		Regionálne Národné Európske(ESF/EU)	10% 40% 50%	
Piemont 2	✓	✓	Národné Európske(ESF/EU) Poplatky za účasť Medziodborové fondy	20% 80%	
Piemont 3	✓	✓	Národné Európske Medzinárodne medziodborové fondy	35% 60% 5%	2 1 3
Piemont 4	✓	✓	Regionálne Národné Európske(ESF/EU) Spolufinancované podnikmi	5% 15% 80%	
Piemont 5	✓		Regionálne Národné Európske(ESF/EU)	20% 10% 70%	2 3 1
Piemont 6	✓	✓	Regionálne Národné Európske	5% 15% 80%	
Toskánsko 1	✓		Regionálne Národné Európske (ESF/EU)	15% 80% 5%	
Toskánsko 2	✓		Európske (ESF/EU)	100%	
Toskánsko 3	✓		Národné Európske (ESF/EU)	20% 80%	
Toskánsko 4	✓		Národné Európske (ESF/EU)	20% 80%	
Nemecko					
Badensko- Wurtembersk o 1	✓	✓	Regionálne Európske (ESF) Nadácie		
Badensko- Wurtembersk o 2	✓	✓	Regionálne Lokálne Odborné združenia (EU/ESF)		
Dolné Sasko 1	✓		Regionálne Poplatky za účasť Európske Medzinárodne fondy		
Dolné Sasko 2	✓	✓	Regionálne Národné		

			Európske Poplatky za účasť Sponzorovanie Donácie Nadácie		
Dolné Sasko 3	✓	✓	Regionálne Európske Poplatky za účasť Komunálne Fondy Pracovné strediská Finančné prostriedky poskytnuté žiadateľom		
Dolné Sasko 4	✓	✓	Verejné financovanie Národné Európske Súkromné financovanie		
Sasko- Anhaltsko 1	✓	✓	Regionálne Národné Európske Poplatky za účasť Poskytovatelia & Nadácie		
Sasko- Anhaltsko 2	✓	✓	Regionálne Národné Európske Poplatky za účasť		
Sasko- Anhaltsko 3	✓	✓	Regionálne Národné Európske (ESF/EU) Medzinárodná fondy Poplatky za účasť		1 2(len projekty) 2(len projekty) Priamo získané od poskytov ateľov VD , žiadny vplyv regionáln ych politikov
Maďarsko					
Maďarsko 1	✓	✓	Regionálne Národné		2 3

			Európske (ESF/EU) Medzinárodne Poplatky za účasť Knihy, náklady za kurz		1 4 1 2
Maďarsko 2	✓	✓	Národné Európske (ESF/EU)		
Maďarsko 3	✓	✓	Národné Európske (ESF/EU) Poplatky za účasť		
Maďarsko 4	✓	✓	Národné Európske Vlastný príspevok poskytnutý členmi		1
Maďarsko 5	✓	✓	Národné Európske (ESF/EU) Poplatky za účasť		
Maďarsko 6	✓	✓	Národné Európske (ESF/EU) Poplatky za účasť		
Maďarsko 7	✓	✓			
Srbsko					
Srbsko 1	✓		Národné Miestne	80% 20%	
Srbsko 2	✓		Národné Európske		
Srbsko 3	✓		Národné Regionálne		
Srbsko 4	✓		Národné Európske		
Srbsko 5	✓		Národné Európske		
Srbsko 6	✓		Národné IPA a iné medzinárodné bilaterálne		
Srbsko 7	✓		Národné IPA a iné medzinárodné bilaterálne		
Srbsko 8	✓		Národné Európske (EU)		
Írsko					
Írsko 1	✓		Európske (ESF)		

Írsko 2	✓		Národné Európske Regionálne		
Írsko 3	Bez odpovede				
Írsko 4	✓		Národné Európske Regionálne		
Írsko 5	✓		Európske		
Írsko 6	Bez odpovede				
Írsko 7	✓		Európske (ESF)		
Írsko 8	✓		Národné Regionálne		
Írsko 9	✓		Európske		
Írsko 10	✓		Európske (ESF)		
Írsko 11	✓		Národné Európske (EU/ESF)		
Írsko 12	✓		Národné Európske (EU/ESF)		

Využívanie špecifických informačných zdrojov

Úvod

Informácie uvedené v tejto tabuľke sú vybrané z dotazníkov spracovaných vo všetkých partnerských krajinách. Upresňujú postavenie respondentov, či sú na volenej alebo menovanej pozícii, či sú predstaviteľmi agentúry alebo nie. Poskytujú zoznam prieskumov a dokumentov vo vzťahu k politike VD, ktoré respondenti poznajú. Odpovede naznačujú, ktoré typy prieskumov a zdrojov sú využívané pri formulovaní politiky, ilustrujú, ktoré z tohto množstva sú bežne využívané, zatiaľ čo iné nie. Úplné profily jednotlivých krajín nájdete na <http://www.regionalproject.eu/results.php>

Krajiny	Poznáte iné medzinárodné vzdelávacie prieskumy?	Respondent: Volený Nevolený Predstaviteľ agentúry Iné	Cedefop	Europe 2020	PIAAC	PISA 2012	AES Výskum vzdelávan ia dospelých	Akýkoľvek iný prieskum Dokument
Slovensko								
Slovensko	✓	Nevolený			✓			Eurostat
Slovensko	✓	Nevolený	✓		✓			
Slovensko	Nie	Nevolený						
Slovensko	✓	Nevolený	✓		✓			EU Action Plan on AL Erasmus+
Taliansko								
Abruzzo	✓	Nevolený		✓	✓			UNESCO
Lombardia	✓	Nevolený					✓	
Basilicata		Nevolený			✓		✓	
Basilicata	✓	Predstaviteľ			✓		✓	
Basilicata	✓	Iné			✓		✓	
Basilicata	NIE	Nevolený						
Basilicata	✓	Nevolený			✓		✓	
Piemont	NIE	Predstaviteľ						
Piemont	✓	Nevolený			✓			EU Regional Operative Plan
Piemont	NIE	Iné				✓		Eurostat OCSE
Piemont	NIE	Nevolený			✓		✓	
Piemont	✓	Iné						

Toskánsko	✓	Iné			✓			
Toskánsko	✓	Nevolený		✓	✓			UNESCO
Toskánsko	✓	Predstaviteľ						EU FSE Legislation
Toskánsko	✓	Predstaviteľ			✓			Eurostat OCSE
Nemecko								
Badensko- Wurtembersko	✓	Nevolený			✓		✓	European Agenda for AL
Badensko- Wurtembersko	✓	Volený			✓	✓		
Dolné Sasko	✓	Predstaviteľ					✓	Eurostat
Dolné Sasko	✓	Volený			✓			
Dolné Sasko	NIE	Predstaviteľ					✓	
Dolné Sasko	✓	Nevolený						
Sasko- Anhaltsko	✓	Predstaviteľ Iné			✓		✓	
Sasko- Anhaltsko	✓	Nevolený			✓		✓	EU Grundtvig -Data
Sasko- Anhaltsko	✓	Volený					✓	
Maďarsko								
Maďarsko	✓	Iné			✓		✓	
Maďarsko	✓	Nevolený			✓		✓	
Maďarsko	✓	Iné			✓		✓	
Maďarsko	✓	Iné			✓		✓	
Maďarsko	✓	Nevolený			✓		✓	
Maďarsko	✓	Iné			✓		✓	
Maďarsko	✓	Iné			✓		✓	EU ESF
Maďarsko	✓	Nevolený			✓		✓	
Maďarsko	✓	Nevolený			✓		✓	
Maďarsko	✓	Nevolený			✓		✓	UNESCO
Srbsko								
Srbsko	BO	Predstaviteľ						
Srbsko	BO	Nevolený						
Srbsko	BO	Iné						
Srbsko	BO	Predstaviteľ						
Srbsko	BO	Predstaviteľ						
Srbsko	BO	Predstaviteľ						
Srbsko	BO	Nevolený						
Srbsko	BO	Predstaviteľ Iné						

Srbsko	BO	Predstaviteľ Iné						
Srbsko	BO	Nevolený						
Srbsko	✓	Nevolený		✓	✓		✓	
Írsko								
Írsko	Nie je relevantné	Iné						
Írsko	Nie je relevantné	Iné						
Írsko	Nie je relevantné	Predstaviteľ						
Írsko	Nie je relevantné	Nevolený						
Írsko	Nie je relevantné	Iné			✓			
Írsko	Nie je relevantné	Iné						
Írsko	Nie je relevantné	Predstaviteľ						
Írsko	Nie je relevantné	Predstaviteľ						
Írsko	✓	Nevolený	✓					UNESCO UN
Írsko	Nie je relevantné	Nevolený						
Írsko	Nie je relevantné	Nevolený						
Írsko	Nie je relevantné	Iné						

Kľúčová terminológia súvisiaca so vzdelávaním dospelých

V záujme pomôcť vytvoriť spoločnú porovnávaciu správu projektu REGIONAL, je do tohto dokumentu zahrnutý výber kľúčových pojmov typických pre oblasť VD. Terminológia slúži ako referenčný bod z hľadiska významu týchto pojmov z európskej perspektívy a tiež z pohľadu všetkých partnerských krajín.

In order to assist with the comprehensive compilation of the comparative report for the REGIONAL Project, an examination of the key terms most typically associated with Adult Learning is included as a reference point in relation to the meaning that these terms have from the European perspective and also from the perspective of each of the partner countries.

Nasleduje zoznam pojmov súvisiacich s VD, využívajúc definície ako ich uvádza slovník CEDEFOP *“Terminológia európskej politiky výchovy a vzdelávania. Výber 100 kľúčových pojmov” (2008.)*

Vzdelávanie dospelých: Všeobecné alebo odborné vzdelávanie poskytované dospelým po ich počiatočnom vzdelaní a odbornej príprave. Slúži ich profesionálnym a /alebo osobným potrebám s cieľom – poskytnúť dospelým všeobecné vzdelanie v témach, o ktoré majú záujem (napr. otvorené univerzity); - poskytnúť náhradné učenie základných zručností, ktoré jednotlivec nemohol získať skôr, počas svojho počiatočného vzdelávania alebo odbornej príprave (napr. čítanie, počítanie) a tým – umožniť prístup ku kvalifikácii, ktorú z rôznych dôvodov nezískali v počiatočnom systéme vzdelávania a odbornej prípravy; - získať, zlepšiť alebo aktualizovať vedomosti, zručnosti alebo kompetencie v určitej oblasti: toto je kontinuálne vzdelávanie a odborná príprava.

Poznámka: vzdelávanie dospelých má blízko ku kontinuálnemu vzdelávaniu a príprave, ale nie je jeho synonymom (2008, str.24).

Formálne vzdelávanie: Vzdelávanie, ktoré sa odohráva v organizovanom a štruktúrovanom prostredí (napr. v inštitúciách vzdelávania a odbornej prípravy alebo v práci) a je explicitne určené ako vzdelávanie (v spojitosti s cieľmi, časom alebo zdrojmi). Formálne vzdelávanie je zámerné z pohľadu učiaceho sa. Typicky vedie k právoplatnosti a certifikácii (2008, str. 85).

Informálne vzdelávanie: Vzdelávanie vychádzajúce z denných činností týkajúcich sa práce, rodiny alebo voľného času. Nie je organizované alebo štruktúrované v súvislosti s cieľmi, časom alebo podporou v učení. Informálne vzdelávanie je v mnohých prípadoch neúmyselné z perspektívy učiaceho sa. Poznámka: - výsledky informálneho vzdelávania zvyčajne nevedú k ich certifikácii, ale môžu byť právoplatné a certifikované v rámci uznania v predchádzajúcich vzdelávacích schémach; - informálne vzdelávanie sa týka aj učenia skúsenosťou alebo náhodného učenia (2008, str.93).

Celoživotné vzdelávanie: Všetky vzdelávacie aktivity, ktoré sú realizované počas celého života jednotlivca, a ktoré vedú k nadobudnutiu vedomostí, praktických skúseností, zručností, kompetencií a /alebo kvalifikácií z osobných, spoločenských alebo profesionálnych dôvodov (2008, str. 123)

Neformálne vzdelávanie: Vzdelávanie, ktoré sa zakladá na plánovaných aktivitách, ktoré nie sú explicitne stanovené ako vzdelávanie (v súvislosti s cieľmi učenia, dobou učenia alebo podpory v učení). Neformálne vzdelávanie je úmyselné z pohľadu učiaceho sa (2008, p.133).

Sociálne začlenenie (inklúzia): Integrácia jednotlivcov, alebo skupín jednotlivcov do spoločnosti, ako občanov, alebo ako členov rôznych verejných spoločenských sietí. Sociálne začlenenie má principiálne svoje korene v trhu práce, alebo ekonomickej inklúzii (2008, str. 169).

Odborné vzdelávanie a príprava, VET (vocational education and training): Odborné vzdelávanie a príprava s cieľom poskytnúť vedomosti, odborné znalosti, zručnosti a/alebo kompetencie požadované v určitom povolání, alebo širšie, potrebné pre trh práce (2008, str.99).

Celý slovník je možné nájsť na stránkach CEDEFOP

<http://www.cedefop.europa.eu/de/publications-and-resources/publications/4064>

Formulovanie politiky vzdelávania dospelých

Úvod

Nasledujúca tabuľka dokumentuje spôsob, akým je politika VD formulovaná v regiónoch, ktoré boli zahrnuté do tohto projektu. Tabuľka ukazuje, že politika VD je formulovaná na národnej úrovni vo všetkých krajinách okrem Nemecka.

Krajina	Ako je politika definovaná		Komentáre z profilov krajiny
	Regionálne	Národne	
Slovensko		✓	Politika VD je formulovaná na národnej úrovni Ministerstvom školstva (Regional_sk, str. 6).
Taliansko		✓	Profil Talianska uvádza, že zatiaľ čo centrálna vláda poskytuje celkový dohľad a koordináciu smerníc a cieľov politiky, regióny sú zodpovedné za plánovanie a implementáciu a politiku VD (Regional_it, str. 8).
Nemecko	✓		Profil Nemecka uvádza "vzdelávanie je oblasť politiky ktorá nie je v právomoci centrálnej vlády, je v rukách federálnych krajín (Regional_de, str. 7).
Maďarsko		✓	V dokumente o Maďarsku sa spomína že "[...] hlavné princípy politiky vzdelávania sú definované vecne príslušnými ministerstvami, ale ich úprava podľa skutočných potrieb a očakávaní je robená na miestnej úrovni." (Regional_hu, str. 15).
Srbsko		✓	Politika VD je v Srbsku regulovaná na národnej úrovni (Regional_rs, str. 7).
Írsko		✓	Dvaja respondenti komentovali že VD je formulované na národnej úrovni a ďalší dvaja dodávali, že hoci je formulovaná na národnej úrovni, je možné ju prispôsobiť miestnym potrebám (Regional_ie, str.4).

Výzvy/ problémy s ktorými majú skúsenosť tvorcovia politiky VD

Úvod

Nasledujúca tabuľka súhrnne zachytáva problematické okruhy, ktoré sa vyskytli pri formulovaní politiky VD, ako boli citované z odpovedí respondentov v profiloch partnerských krajín.

Úloha/Výzva/Problém	Slovensko	Taliansko	Nemecko	Maďarsko	Srbsko	Írsko
1. Ocenenie významu vzdelávania dospelých			✓	✓	✓	✓
2. Podceňovanie neformálneho vzdelávania	✓	✓		✓		✓
3. Neprepojenie s komunitnými potrebami alebo potrebami učiacich sa	✓	✓	✓	✓		✓
4. Financovanie vzdelávania dospelých		✓	✓	✓	✓	✓
5. Zapojenie stakeholderov	✓	✓	✓		✓	✓
6. Koordinácia stakeholderov/ odborov			✓		✓	✓
7. Zabezpečenie kvality a normy kvality	✓		✓			✓

Nástroje užitočné pre tvorbu politiky VD

Úvod

V nasledujúcom texte sú vybrané nástroje, ktoré môžu uľahčiť tvorbu politiky VD, ako boli zmieňované v odpovediach respondentov v profiloch partnerských krajín. Dokazujú potrebu vytvoriť efektívnejší systém na tvorbu politiky. Hoci niektoré odpovede sú špecifické pre miestne podmienky, medzi krajinami existuje podobnosť (pozri sumárnu tabuľku). Prevládajúcou témou z pohľadu poskytovateľov VD je jeho financovanie, resp. nedostatok, ktoré je brzdou pre uskutočňovanie tejto politiky.

Výber nástrojov uľahčujúcich tvorbu politiky VD

Nástroje:	Slovensko	Taliansko	Nemecko	Maďarsko	Srbsko	Írsko
1. Tvorba politiky	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Najlepšie postupy	✓	✓	✓		✓	
3. Databanky	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. Informačné systémy	✓	✓	✓	✓		
5. Identifikácia potrieb učiacich sa alebo komunity	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. Financovanie VD	✓	✓	✓		✓	✓
7. Uznávanie významu neformálneho učenia	✓		✓			
8. Zabezpečenie kvality a stanovenie štandardov kvality	✓	✓	✓			✓
9. Účasť zainteresovaných strán		✓			✓	

